

Jaarverslag 2020

Stichting Veldzorg Oosterdel

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2020. Elk jaar zijn wij er weer trots op om te vertellen wat het afgelopen jaar is gebeurd. Enkele gebeurtenissen wil ik in dit woord vooraf even aanstippen.

We ontkomen er niet aan om in te gaan op Covid 19. Deze pandemie heeft voor Veldzorg veel consequenties gehad. Veel 'Handen Uit De Mouwen' dagen, de derde zaterdagen van de maand waarop vrijwilligers bij ons aan de slag gaan, zijn niet doorgedaan. Veel klussen zijn blijven liggen. Vrijwilligers hebben de gezelligheid gemist, want naast hard werken met elkaar, is elkaar weer zien en kunnen bijpraten een belangrijke reden om bij ons te komen. Agros, het re-integratiebedrijf, heeft veel minder kandidaten bij ons kunnen plaatsen, waardoor mensen die weer werkervaring en arbeidsritme willen op doen, geen gebruik hebben kunnen maken van onze unieke werkervaringsplekken. Verhuur van de zalen in het gebouw is nagenoeg stilgevallen. Gelukkig heeft de verhuur aan Wonen en Welzijn voor enige continuïteit gezorgd, hoewel ook deze organisatie veel last heeft gehad van Corona. Bijeenkomsten voor onze huurders, adoptanten en vrijwilligers zijn niet mogelijk geweest. De open dag is van de agenda gehaald. Excursies voor schoolklassen en anderen zijn niet doorgedaan.

Het Landschapsreservaat Oosterdel wordt bedreigd in haar voortbestaan. Dit onderwerp heeft in 2020 veel aandacht gekregen. Een combinatie van factoren maakt dat de oevers van de eilanden afkalven. Met als gevolg dat we zonder ingrijpen over een aantal jaren geen uniek cultuurlandschap meer hebben. Dit is ook doorgedrongen tot de besturen van de fusiegemeenten Heerhugowaard en Langedijk. Beide gemeenten hebben in 2020 geld ter beschikking gesteld om een proef te doen om te kijken hoe de oevers het beste kunnen worden hersteld. Ik hoop u volgend jaar te kunnen vertellen wat de eerste resultaten zijn van de pilot om de oevers te beschermen.

Naast belangstelling van de gemeente, is het verheugend om te zien dat steeds meer mensen en bedrijven ons een warm hart toedragen. Dit blijkt uit de enorme groei van het aantal adoptanten en huurders van een akker. Mogelijk een positief effect van de Corona pandemie. Daarnaast krijgen wij vaak

financiële of materiële steun van bedrijven uit de omgeving. Het aantal mensen dat ons wil sponsoren blijft nog steeds groeien. Dat geeft wel aan, dat behoud van ons cultuurlandschap een breed en groeiend draagvlak in de omgeving heeft.

Tot slot een woord van dank aan Theo Steltenpool. Gedurende bijna acht jaar was hij onze gedegen en zeer vakbekwame penningmeester. Statutair zat zijn tijd erop, maar qua functioneren zeker niet. We hebben een opvolger gevonden in de persoon van Lieuwe Elzinga.

Gerrit Arkesteijn,
voorzitter SVO

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Het bevorderen van de ambachtelijke, cultuurhistorische en tuinbouwkundige waarden	8
3	Het bevorderen van de ecologische, waterschapkundige waarden	11
4	Het bevorderen van de museale, natuur en milieu-educatieve en toeristische waarden	15
5	Het bevorderen van de zorgkundige waarden	17
6	Kansen en bedreigingen	20
7	Financiële verantwoording	22

1. Inleiding

Het doel van de Stichting Veldzorg Oosterdel (SVO) is het bevorderen van de ambachtelijke, cultuurhistorische, tuinbouwkundige, ecologische, waterschapkundige, museale, natuur- en milieu-educatieve, toeristische en zorgkundige waarden in het Landschapsreservaat Oosterdel.

Deze doelen zullen in de hoofdstukken 2 tot en met 5 nader worden toegelicht. Bij het bespreken van bovenstaande doelen wordt uitgegaan van het inrichting en beheersplan 2015-2025. Op die manier kan getoetst worden of SVO haar doelen heeft bereikt. Bij alle doelen staat steeds centraal dat de biodiversiteit in het gebied moet worden vergroot. In hoofdstuk 6 staat een tussenevaluatie van de doelen centraal, evenals de kansen en bedreigingen van het gebied. En in hoofdstuk 7 komt de financiële verantwoording aan de beurt.

Het landschapsreservaat Oosterdel bestaat uit:

- 28,6 hectare cultuurakkers;
- 9,5 hectare grasland;
- 2,3 hectare ruigte/riet;
- en circa 40 hectare water.

De eilanden zijn als volgt in gebruik:

- 11 eilanden worden beheerd door pachters met een pachtcontract bij SBB;
- 143 kavelnummers worden door de stichting verhuurd, waarvan 11 aan Oosterheem. Er zijn 100 huurders.
- 24 cultuurakkers zijn in gebruik bij Veldzorg zelf;
- en 80 natuureilanden worden geadopteerd door particulieren en bedrijven. Er zijn 144 adoptanten.

Het gebied is het laatste nog overgebleven deel van een eilandenrijk dat uit meer dan 15.000 eilanden heeft bestaan. Het maakt in zijn totaal deel uit van het Nationaal Natuur Netwerk (voorheen de Provinciaal Ecologische Hoofdstructuur). Het is een belangrijke 'stepping stone' in de verbinding van de Schermer met de Noordboog (bovenkant van NH) en in de verbinding tussen de Schermer met de Schoorlse duinen.

Het landschapsreservaat Oosterdel ligt tussen de gemeentes Langedijk en Heerhugowaard en vormt daarmee het blauw-groene hart van de nieuwe gemeente Dijk en Waard die op 1 januari 2022 zal ontstaan.

De stichting, opgericht op 16 mei 2003, is gevestigd te Broek op Langedijk, Dorpsstraat 86. Daar staat d' Oostkant, het werkgebouw van de stichting. Het ligt aan de rand van het landschapsreservaat Oosterdel en bestaat uit het voormalige pakhuis van de inkoopcoöperatie van tuinders 'de Goede Verwachting' en de nieuwbouw die er in 2008 omheen gebouwd is. Hierdoor is een multifunctioneel gebouw ontstaan, dat bestaat uit: drie werkplaatsen, een koelruimte, kantoor, een drietal zalen, een kantine, douche- en toiletgelegenheid en een prachtig buitenterras. Delen van het gebouw worden verhuurd en leveren daarmee een financiële bijdrage aan de stichting. Het pand heeft in 2017, te samen met het woongebouw van Oosterheem, de AIA Architectuurprijs gewonnen.

De 'Goede Verwachting' voor 2008

en met de nieuwbouw eromheen van 'd Oostkant.

De stichting wordt geleid door een bestuur van momenteel zes leden:

Gerrit Arkesteijn	voorzitter
Joop Ettema	vicevoorzitter; tevens natuur, milieu en educatie
Marieke Meijer	secretaris
Theo Steltenpool	penningmeester tot en met augustus 2020
Lieuwe Elzinga	penningmeester vanaf september 2020
Cock de Vries	communicatie
Peter Wouda	techniek

Het bestuur wordt ondersteund door adviseurs op gebied van landschapsbeheer en natuurontwikkeling. Er is een raad van advies eveneens bestaande uit zes personen die het bestuur gevraagd en ongevraagd adviseert.

De stichting bestaat geheel uit vrijwilligers. Het aantal wisselt maar ligt rond de vijftig personen. Uitbreiding en verjonging van de vrijwilligers is noodzakelijk. In 2020 is geprobeerd om vrijwilligers te werven. Er hebben zich een aantal aangemeld, maar door Corona is het lastig gebleken om ze echt in te schakelen. Zo is de 'Handen Uit de Mouwen' dag die elke derde zaterdag van de maand wordt gehouden een aantal keren niet doorgedaan. Daarnaast is er pas in het najaar een nieuwe coördinator vrijwilligers gevonden, die heeft even tijd nodig om alle taken en vrijwilligers te koppelen. In 2021 hopen we op nieuwe aanwas.

De stichting krijgt haar inkomsten uit een aantal bronnen

- beheersvergoeding SBB;
- verhuur zalen;
- de verhuur van eilanden aan tuinders (100 huurders);
- opbrengst uit producten van eigen eilanden;
- excursies (door Corona zijn die er in 2020 niet geweest);
- donaties, subsidies;
- bedrijven en personen die een eiland adopteren, de zogenaamde adoptanten (144 adoptanten).

De stichting heeft de ANBI-status. Hierdoor zijn giften geheel of gedeeltelijk aftrekbaar van de belastingen.

- RSI Nummer: 81637038
- Inschrijving Kamer van Koophandel Alkmaar: 37107092.
- Fiscaalnummer: 816370382
- Bank: NL75 RABO 0346 6487 69
- E-mailadres: info@oosterdel.nl

In het landschapsreservaat Oosterdel zijn alleen waterwegen. Dat zorgt ervoor dat alle vervoer van mensen, dieren en materialen per boot moet gebeuren. De stichting beschikt over vier Langedijker schuiten, waarvan er twee kunnen dienen voor het vervoer van een tractor. Daarnaast is er ook nog een maaiboot.

Doordat alle vervoer per boot gaat stelt dat extra eisen aan de vrijwilligers die in het gebied werken. Niet iedereen kan een boot besturen en is dan ook nog in

staat een trekker met die boot te vervoeren en aan land te rijden. Een enkele keer gaat dat mis en raken mens en materieel te water.

Omgeslagen boot

en trekker in het water.

2. Het bevorderen van de ambachtelijke, cultuurhistorische en tuinbouwkundige waarden

Van oudsher bestaat het gebied uit kleine smalle akkers omringt door smalle en brede sloten die voornamelijk oost-west lopen. De akkers zijn eeuwenlang gebruikt voor intensieve tuinbouw. Het was zogenaamd vroeg land, waarop twee oogsten per jaar mogelijk waren. Eerst een aardappelooft en daarna de groente (zoals peen, andijvie, witlofpennen of kool). Met behulp van rietmatten werd in het voorjaar de eerste oogst tegen de koude noordenwind beschermd. De tuinders bewerkten de akkers met eenvoudig gereedschap en gebruikten geen chemische meststoffen of gewasbeschermingsmiddelen, want die bestonden toen nog niet.

Om de cultuurhistorische waarden zoveel mogelijk te bevorderen is er voor gekozen om biologisch te telen, want dat benadert de oude tijden het beste. Er mogen geen chemische middelen worden gebruikt voor het bemesten of het beschermen van de gewassen. Het streven is om tussen de gewassen en langs de akkerranden eenjarige kruiden te zaaien. Hierdoor wordt de bodem bedekt gehouden, waardoor er minder onkruid groeit en de grond minder uitdroogt, daarnaast wordt het insectenleven erdoor bevorderd. Het tussen de planten kruiden zaaien wordt nog nauwelijks gedaan, maar langs de slootkanten steeds vaker. In 2020 is aan huurders bloemenzaad verstrekt om kruiden en bloemrijke akkerranden te bevorderen. Ongeveer de helft van alle tuinders hebben hier gebruik van gemaakt. Braakliggende eilanden worden met kruidenmengsels of groenbemesters ingezaaid, waardoor de grond wordt bemest en akkervogels nestgelegenheid krijgen.

Omdat alle materialen per boot naar de akkers moeten worden gebracht maken huidige telers over het algemeen gebruik van handgereedschap en kleine machines. Behalve dat dit beter is voor de bodem, sluit het ook mooi aan bij de historische manier van werken.

De sloten tussen de akkers moeten open worden gehouden, zodat de doorvaarbaarheid wordt gewaarborgd. De oeverbegroeiing wordt gefaseerd gemaaid en het maaisel afgevoerd.

Gewoon met de schop, vele handen maken licht werk.

Voor het landschap geldt dat dit zo veel mogelijk een open karakter moet behouden, daarom mogen er geen bouwsels hoger dan 1 meter op de akkers worden geplaatst en bomen en struiken die boven de 1,5 meter uitkomen zijn op de akkers niet toegestaan. Verruiging moet worden voorkomen evenals het afkalven van de oevers. Helaas zijn er nog steeds huurders die sloophout voor het beschermen van de oevers gebruiken. Dat is een voortdurend punt van aandacht, zeker nu de stichting met een proef voor oeverbescherming bezig is.

Sloophout als oeverbescherming is niet de bedoeling.

Al deze maatregelen zijn nodig om de biodiversiteit te bevorderen. Hoe het met die biodiversiteit in 2020 gesteld is, is onbekend. De laatste inventarisatie dateert van 2017. Pas in 2022 wordt opnieuw gekeken hoe de ontwikkeling in het gebied is. Omdat de periode tussen deze inventarisaties toch wel erg lang is, gaat de stichting in het komende jaar op zoek naar vrijwilligers die zowel de flora als de fauna wat frequenter in kaart kunnen brengen. Bij voorkeur een aantal keren per jaar.

SVO heeft een deel van de akkers verhuurd aan belangstellenden die zich moeten houden aan de huurdersgedragscode, waarin bovenstaande zaken zijn

vastgelegd. De stichting bewerkt ook een aantal eilanden in eigen beheer en er zijn nog een aantal pachters van SBB waarvan er nog één tot de semi-beroepstuinders kan worden gerekend. Door het verdwijnen van deze pachters vallen bijna alle eilanden nu onder de regels van de SVO. De ambachtelijke, cultuurhistorische en tuinbouwkundige waarden zijn goed zichtbaar bij zorgtuinderij Oosterheem. Zij werken biologisch dynamisch.

De stichting had tot 2015 in samenwerking met WNK en later met Agros een eigen tuinderij DuurSaam genaamd. Deze tuinderij is opgehouden te bestaan omdat het financieel niet haalbaar was en de eilanden worden nu door de SVO onderhouden. In 2020 zijn er op een aantal van deze akkers biologische aardappels geteeld. De opbrengst was maar liefst ruim 6000 kg.

In 2020 is een project gestart waarin de KNHM ons begeleidt om te komen tot een nieuwe tuinderij, een sociale onderneming. Dit heeft in 2020 nog niet tot het gewenste resultaat geleid. Wel zijn er grote stappen gezet hoe het eventueel zou kunnen. In 2021 wordt dit verder uitgewerkt. In het volgend jaarverslag hopen we u daar meer over te kunnen vertellen.

3. Het bevorderen van de ecologische, waterschapkundige waarden

Met name de eilanden die niet gebruikt worden voor akkerland hebben een grote invloed op de ecologische en waterschapkundige waarden. Voor een deel liggen deze eilanden bij elkaar in het oostelijk deel van het gebied, maar ook tussen de cultuureilanden zijn ze te vinden. Het beheer van deze eilanden is afgestemd op de doelsoorten aan flora en fauna voor het betreffende gebied. Veel van deze eilanden zijn geadopteerd door personen en bedrijven, maar worden beheerd door de SVO.

In deze natuurzone zijn een aantal verschillende eilandtypen te onderscheiden die tezamen onder de noemer moeras vallen.

- De plasdraseilanden: hier wordt gestreefd naar verschraling van de grond waardoor orchideeën zich daar weer thuis gaan voelen. Ook voor moerasvogels zijn deze eilanden van belang. Om deze eilanden vochtig te houden is in 2020 een weidemolen verkregen. Deze is inmiddels geplaatst, maar door het ontbreken van een essentieel onderdeel nog niet in werking. In 2019 is een inventarisatie van de flora op deze eilanden uitgevoerd, een zogenaamde nul-meting. Over vijf jaar wordt er opnieuw gekeken. Dan moet blijken of de verhoging van de waterstand tot veranderingen heeft geleid.

Plaatsing van de weidemolen.

- De ruigte eilanden: hier kan de natuur min of meer zijn gang gaan. Er wordt gefaseerd één keer in de drie jaar gemaaid. Het is een wirwar van levend en dood materiaal. Ze zijn bedoeld voor het aantrekken van reptielen, insecten, moerasvogels en de zoogdieren zoals de Noordse Woelmuis en de Waterspitsmuis. Lage struiken zijn hier toegestaan, mits de doorkijk wordt gewaarborgd.
- Boomeilanden: hier groeien bomen die goed tegen een natte bodem bestand zijn, zoals elzen, wilgen en berken met daaronder wilde bramen. De bomen worden gebruikt door zang- en roofvogels. Ze zijn ooit aangelegd als afscheiding tussen de bewoning en het Landschaps-reservaat.

Begroeiing boomeiland.

- Rieteilanden: riet is buitengewoon belangrijk voor de waterkwaliteit. Het waterriet heeft namelijk een zuiverende werking op het water. Eigenlijk zou 25% van het landschapsreservaat Oosterdel uit waterriet moeten bestaan, waarvan de helft oud riet. Dat lijkt in het gebied echter niet haalbaar. Behalve voor zuivering van het water, dient waterriet ook als bescherming van de oevers, heeft het een hoge landschappelijke waarde en dient het als schuilplaats voor vogels en andere dieren.
- Naast waterriet is er ook landriet. Dit is meestal bloemrijk, wat insecten aantrekt. Dit landriet wordt een keer per jaar gemaaid en afgevoerd. Hierdoor verschaald de bodem en biedt kansen aan orchideeën en Echt Lepelblad. Ook landriet zou in ouderdom moeten verschillen om specifieke vogelsoorten aan te trekken.
Om de afwisseling in ouderdom van het riet te krijgen zou er gefaseerd

gemaaid moeten worden in een cyclus van drie tot vijf jaar. Dat is tot op heden nog niet gelukt, omdat er tussen het riet bramen groeien. De ranken van bramen maken het onmogelijk om na vijf jaar nog te kunnen maaien. Er wordt naar gestreefd om de bramen kort te houden, maar gebrek aan vrijwilligers speelt de stichting parten.

Om toch oud riet te krijgen gaat de stichting een riet maaiplan maken voor de akkereilanden. Daar speelt het probleem van de bramen niet omdat de huurders die verwijderen.

Behalve de eilanden die onder de noemer moeras vallen zijn er ook de natte en droge graslanden. Deze liggen voornamelijk tussen de cultuureilanden en trekken door hun bloem- en kruidenrijke graslanden insecten aan die bij biologische landbouw cruciaal zijn.

Om de biodiversiteit te bevorderen dient er gefaseerd gemaaid te worden. Omdat de eilanden te klein zijn om de vegetatie van elk eiland gefaseerd te maaien is ervoor gekozen om het ene eiland wel en het andere niet te maaien. Op die manier hebben dieren een schuilplek in de vegetatie, kunnen planten zich uitzaaien. Voor het beheer worden op deze eilanden de laatste jaren ook geiten ingezet voor begrazing. Op die manier hoeft er minder gemaaid te worden. Op termijn, als de bodem voldoende verschraald is, kunnen de geiten de klus zelf klaren en is maaien niet meer nodig.

Inmiddels is het landschapsreservaat Oosterdel helaas niet alleen aantrekkelijk voor soorten die je graag ziet komen. Ook grote groepen ganzen gebruiken de eilanden als broedgebied en zorgen met hun mest voor een verrijking in plaats van vershraling van de grond. Om een toename van de ganzen te voorkomen worden hun eieren in maisolie gedompeld, zodat er minder kuikens geboren worden. In 2020 zijn er in 234 nesten 1358 eieren op die manier behandeld, maar ondanks deze actie is het aantal nesten bijna verdubbeld vergeleken bij 2019 toen er 135 nesten gevonden zijn, met 878 behandelde eieren.

Ook de Amerikaanse geknobbelde rivierkreeft heeft zich in groten getale in het gebied gevestigd. Zij eten de onderwater vegetatie op, waardoor de natuurlijke schuilplaats van kikkers en salamanders verdwijnt en die daardoor een makkelijke prooi worden voor hun vijanden. Daarnaast wordt het water troebel

waardoor de kwaliteit achteruit gaat. Ook de oevers worden niet meer door de planten beschermd en eroderen sneller.

In 2020 is een grote viswedstrijd uitgeschreven voor de jeugd om de kreeften te vangen. De oogst: 7000 kreeften. Dit geeft wel aan hoe groot het probleem is. Om de kreeften echt te bestrijden zal het gebied aantrekkelijk moeten worden voor zijn natuurlijke vijanden, zoals de fuut, het visdiefje, maar ook de snoek, snoekbaars, baars en paling. Deze komen al in het gebied voor, maar zijn nog onvoldoende ingesteld op kreeft op hun menu. Ook kan gedacht worden om de leefomstandigheden van de woelrat en Amerikaanse rivierkreeft te verslechteren, dan zal het aantal ook afnemen. Een brede rietkraag zou mogelijk een oplossing kunnen zijn.

De ganzen zijn een belasting voor het gebied.

Gevangen kreeften.

4. Het bevorderen van de museale, natuur en milieu-educatieve en toeristische waarden

Het landschapsreservaat Oosterdel vormt samen met het museum de BroekerVeiling een museale eenheid. In het museum krijgen bezoekers informatie over het gebied in vroeger tijden en horen ze hoe de tuinders toen hun akkers bewerkten en hun producten naar de veiling brachten. Vervolgens kunnen bezoekers met de rondvaartboot in het landschapsreservaat Oosterdel gaan kijken hoe het er nu uitziet. Daarom is het belangrijk dat de tuinderij op de eilanden nog min of meer gaat op de manier van 50 jaar geleden. Op die manier krijgen de bezoekers het beste beeld.

Museum de BroekerVeiling.

De rondvaartboot.

Behalve de samenwerking met het museum kunnen mensen en met name schoolklassen een dag of dagdeel veldwerk doen bij de SVO. Ze gaan dan met een Langedijker schuit en een speciaal opgeleide begeleider het gebied in. Water en bodemmonsters worden genomen en in d' Oostkant nader bekeken. Daarvoor zijn veldwerkinstrumenten beschikbaar, zoals binoculairs, stripjes voor zuurtegraad metingen, schepnetjes, grondboren en andere benodigde zaken.

In 2020 zijn deze veldwerkexcursies niet gehouden vanwege Corona. Ook het museum is een groot deel van het jaar dicht geweest, waardoor maar weinig mensen het gebied hebben kunnen bezoeken. Voor het gebied mogelijk een buitenkansje (weinig vaarbewegingen) voor de stichting een gemis aan inkomsten.

In het gebied mag gevaren worden met middelen zonder motor, zoals roeiboot, kano of supplank (te huur bij het museum). Gemotoriseerde vaartuigen mogen

alleen met een ontheffing het gebied in. Er wordt naar gestreefd om in de komende jaren alleen nog gemotoriseerde boten toe te laten (met vergunning) die een elektrische motor hebben. Dat betekent dat ook de SVO over moet stappen op elektrisch. Daar is veel geld voor nodig, dus zal het nog even duren voor het zover is.

In het gebied is een van de eilanden bestemd voor recreatie. Er is een steiger waar men met een boot kan aanleggen, zodat men op het eiland kan recreëren. Helaas is deze steiger onlangs ingestort. Staatsbosbeheer heeft er nu voor gekozen om geen lange steiger meer te plaatsen, maar een aanlegfaciliteit die met loopplanken met de oever van het eiland verbonden is. Dit is beter voor de oever dan een steiger, omdat de plantengroei, dus de oeverbescherming, onder een steiger verdwijnt door gebrek aan licht. .

5. Het bevorderen van zorgkundige waarden

Naast het werkgebouw d' Oostkant van de Stichting Veldzorg Oosterdel staat een woonruimte 'Oosterheem' voor twaalf cliënten van de Raphaelstichting. Zij vormen samen met cliënten uit de dagbesteding de Zorgtuinderij Oosterheem en bewerken elf eilanden op een biologisch dynamische manier. Zij maken gebruik van een werkplaats van SVO en leveren op die manier een financiële bijdrage aan de Stichting.

Links d' Oostkant en rechts het woongebouw Oosterheem.

Ook Wonen Plus Welzijn uit Langedijk huurt een zaal bij de SVO. Zij organiseren op dinsdag en vrijdag bijeenkomsten voor mensen met dementie of geheugenproblemen. Op maandagochtend is er een kook- en eetcafé voor alleenstaanden en op maandagmiddag een 'Doet en Ontmoet', waarbij de gezelligheid centraal staat. Helaas hebben ook deze activiteiten erg veel last gehad van de Corona maatregelen en zijn vooral de maandagactiviteiten regelmatig niet doorgedaan.

SVO maakt voor alle werkzaamheden gebruik van zo'n 45 vrijwilligers. Daarmee vormt het een ontmoetingsplaats voor een groep mensen die graag iets voor de maatschappij willen betekenen. Maar ook voor mensen die om de een of andere reden een moeilijke tijd doormaken, omdat ze getroffen zijn door verlies van gezondheid, werk, vaderland (bewoners AZC) of partner. Door als vrijwilliger lekker mee te werken in de buitenlucht of onderhoud aan machines en gebouwen

uit te voeren, komen zij tot rust, krijgen nieuwe contacten en zien het leven weer positief tegemoet.

Vrijwilligers op de eilanden aan het werk

maar ook in en rondom d' Oostkant.

Behalve de vrijwilligers, worden ook medewerkers van het re-integratiebedrijf Agros ingezet. Deze medewerkers krijgen bij de Stichting Veldzorg een werkervaringsplaats aangeboden. De deelnemers helpen bij het onderhoud van de eilanden, gebouwen en materialen. Hiermee doen ze werkervaring op en stromen ze regelmatig door naar betaald werk bij groenonderhoud of loonbedrijven. Naast het onderhoud van de oevers en sloten hebben ze het afgelopen jaar samen met de vrijwilligers aardappels geteeld.

De instroom via Agros is vanwege de coronapandemie lange tijd gestagneerd geweest, waardoor ook de uitstroom van medewerkers lager is dan verwacht.

Toch hebben in 2020 weer twee personen een fulltime reguliere baan gekregen. Het ging hier om mannen die vanuit UWV-trajecten (ziektewet) bij Agros in een bemiddelings-traject terecht zijn gekomen. De doorstroom naar betaald werk van drie statushouders is door Covid 19 helaas komen te vervallen.

In het najaar is een volledig nieuw Agros-team bij SVO gestart. De instroom is gelukkig weer wat op gang gekomen en de samenwerking is met nieuw elan en prettige resultaten nieuw leven ingeblazen.

6. Kansen en bedreigingen

Het landschapsreservaat Oosterdel en de stichting Veldzorg Oosterdel kennen een aantal kansen en bedreigingen.

Eerst de bedreigingen:

- De oevers van de eilanden kalven af. Inmiddels is er een onderzoek uitgevoerd door de studenten van InHolland naar manieren om die afkalving te stoppen dan wel te voorkomen. Op basis van de uitkomsten gaat in 2021 een proef van start om te kijken welke manier het beste resultaat oplevert om deze afslag tegen te gaan.
- De Amerikaanse rivierkreeft bedreigt de waterkwaliteit, de oevers en het waterleven. Een oplossing is nog niet gevonden, maar gekeken wordt naar de bestrijding die elders in Nederland wordt uitgevoerd. Volgens experts is een brede rietkraag essentieel om de schade door deze kreeften te voorkomen en de kwaliteit van het water te verbeteren.
- Bijna al het werk bij de stichting wordt door vrijwilligers gedaan. Zij zijn dus onmisbaar voor het voortbestaan van de stichting en het gebied. Maar er komen te weinig nieuwe vrijwilligers bij. Dit kan grote gevolgen hebben voor het onderhoud van het gebied en de materialen. Als het aantal vrijwilligers niet toeneemt, zullen steeds meer taken moeten worden uitgevoerd door bedrijven die hiervoor betaald moeten worden. In het komende jaar zal weer actief gezocht worden naar nieuwe krachten. Genoemd is al vrijwilligers voor het inventariseren van flora en fauna, maar ook een aanvulling voor de techniek is broodnodig. En uiteraard mensen die zich willen inzetten voor het onderhoud van de eilanden en gebouwen. We kunnen niet zonder!
- De plannen van 'Langedijk ontwikkelt met water' leiden tot meer vaarbewegingen en kan daarom niet zonder een aangepast vaarbeleid met strikte handhaving. In 2020 heeft de Stichting Veldzorg Oosterdel meegepraat over een nieuw vaarbeleid en de gemeente voorzien van hun opvattingen daarover. Als de handhaving onvoldoende is, zal het gebied daar ernstige schade van ondervinden.

- Ook de plannen langs de Westdijk in Heerhugowaard kunnen leiden tot een hogere recreatiedruk van waterrecreanten en wandelaars. Voorzichtigheid is geboden.

Maar er zijn ook kansen:

- De fusie van de gemeenten Langedijk en Heerhugowaard, zorgt ervoor dat het landschapsreservaat Oosterdel als een blauw-groen hart midden in de nieuwe gemeente Dijk en Waard komt te liggen. Beide gemeenten erkennen deze speciale positie en zijn er trots op zo'n pareltje in hun gemeente te hebben. Zij zijn doordrongen van de urgentie om het cultuurlandschap te behouden en van de noodzaak dat er middelen nodig zijn om de ontstane schade door het afkalven van de oevers te herstellen en verdere achteruitgang te voorkomen. Dat heeft zich tot op heden geuit in een mooie subsidie voor het proefproject 'oeverbescherming'.
- In het kielzog van een visie op een duurzaam en toekomstig bedrijfsmodel voor Museum Broeker Veiling, denkt de gemeente in samenwerking met ons en andere partners, na over een duurzaam en toekomstbestendig beheer van het landschapsreservaat Oosterdel.
- De projectontwikkelaar van de hoogbouw, die bij de Krul wordt gerealiseerd, en waar de SVO op zich niet blij mee is, wordt door deze ontwikkelaar aangeprezen vanwege zijn prachtige uitzicht over landschapsreservaat Oosterdel. De gemeente heeft al geopperd om een uitkijkpunt boven op het gebouw te maken. SVO zou een koppeling van uitkijkpunt en het Broekertijdpad mogelijk interessant vinden. Zij denkt dan aan een plaquette bij het uitkijkpunt waarop men kan zien hoe het gebied in de loop der tijd is ontwikkeld.
- De plannen van museum de BroekerVeiling, om ook een ingang aan de oostzijde van het landschapsreservaat Oosterdel (in de buurt van de Krul) te realiseren, kan ook kansen bieden voor het gebied zelf. Meer mensen die via het museum het gebied bezoeken betekent ook meer inkomsten voor de stichting.

7. Financiële verantwoording

Belangrijkste financiële feiten

Het exploitatie resultaat 2020 (€ 240) is € 3.258 lager dan in 2019. Dit is veroorzaakt door:

Baten

• Beheersvergoeding SBB is gestegen door overdracht eilanden en de jaarlijkse CBS-index	€ 1.410
• Meer verhuur van ruimten en de jaarlijkse CBS-index aan Scorlewald	€ 2.842
• Minder ontvangsten uit doelsubsidies t.g.v. niet uit kunnen voeren van activiteiten	€ -3.459
• Er hebben zich meer adoptanten aangemeld dat heeft geleid tot een toename van	€ 6.250
• Opbrengst verhuur akkers uit landschap reservaat € 817 en vaarpasjes etc. € 1.029	<u>€ 1.846</u>
Totaal stijging baten	€ 8.889

Lasten

• Huisvestingslasten, extra schoonmaak € 2.134, lager onderhoud €- 1.083 en stijging heffingen € 311	€ 1.362
• Lagere energiekosten door restitutie oude jaren	€ - 416
• Meer uitbesteed achterstallig loonwerk	€ 11.694
• Dotatie voorziening ad € 5.000 en geen besteding van sponsorgeld -/- € 4.000	€ 1.000
• Daling overige kosten w.o. werkmaterieel €- 608 en lagere kosten administratie e.d. €- 885	<u>€ - 1.493</u>
Totaal stijging lasten	€ 12.147
Saldo daling resultaat 2020 t.o.v. 2019 (€ 240 -/- € 3.498)	€ - 3.258

BALANS OP 31 DECEMBER	2020	2019
<u>Materiële vaste Activa</u>		
Grond en gebouwen	339.193	336.540
Inventaris gebouw	2.198	1.741
Vaartuigen	12.394	17.735
Werkmaterieel	14.366	15.120
Totaal Materiële vaste Activa	368.152	371.136
<u>Vorderingen</u>		
Debiteuren	1.929	4.100
Rente spaarrekening	5	5
Totaal vorderingen	1.934	4.105
<u>Liquide middelen</u>		
Rabo 3466.48.769 rekening-courant	2.349	4.851
Rabo 1265.277.958 Bedrijfspaarrekening	146.000	45.000
Totaal liquide middelen	148.349	49.851
TOTAAL AKTIVA	518.435	425.092
<u>Eigen vermogen</u>		
Saldo op 1 januari	15.610	12.112
Bij: exploitatiesaldo	240	3.498
Tot algemene reserves	15.850	15.610
<u>Voorzieningen</u>		
Groot onderhoud onroerendgoed en materieel	133.900	133.900
Duurzaamheid	2.500	
Afwerking baggerstort e.d.	10.000	10.000
Herstel walkant	40.000	25.000
Totaal voorzieningen	186.400	168.900
<u>Schulden lange termijn</u>		
Hypotheek o/g Rabo 3466.925.991	220.000	220.000
<u>Schulden korte termijn</u>		
Subsidie verlening Gem. HHW en L'dijk	49.600	
Vooruitontv. SBB 2021	20.326	
Waarborgsommen huurders	12.250	8.000
Nog te verrekenen en vooruit ontvangen	600	421
Gemeente inzake aandeel kosten Agros	7.500	7.500
Nog te betalen kosten	5.909	4.661
Totaal schulden korte termijn	96.185	20.582
TOTAAL PASIVA	518.435	425.092

Winst- en Verliesrekening

Baten	2020	2019
<u>Opbrengst d'Oostkant</u>		
Scorlewald	17.662	17.198
Overige verhuur	18.249	15.871
	35.911	33.069
<u>Inkomsten Landschapsreservaat</u>		
Beheervergoeding SBB	20.081	18.671
Verhuur	4.705	3.888
Excursies na aftrek vaarvergoeding		100
	24.786	22.659
<u>Opbrengsten tuinderij</u>	1.293	949
<u>Overige opbrengsten</u>		
Adoptie	24.410	18.160
Rente	5	5
Vaarpassen, giften en overige	1.179	390
Doelsubsidies	541	4.000
	26.135	22.555
TOTAAL OPBRENGSTEN	88.125	79.232
Lasten	2020	2019
<u>Kosten d'Oostkant</u>		
Hypotheek rente	6.486	6.469
Energie en water	6.833	7.249
Assuranties en belastingen	5.593	5.281
Onderhoud en schoonmaak gebouw en inventaris	3.216	2.165
Afschrijving gebouw en inventaris	2.128	1.585
	24.255	22.749
<u>Kosten beheer Landschapsreservaat</u>		
Loonwerk, (groen)bemesting, diesel e.d.	14.219	4.607
Kosten vaartuigen en werkmaterieel	13.452	14.060
Afschrijvingen vaartuigen en werkmaterieel	10.753	11.136
Kosten Agros, lunches en bijeenkomsten	2.819	737
Reservering kosten herstel walkanten	15.000	12.500
	56.243	43.040
Kosten tuinderij	520	762

Vervolg

Lasten	2020	2019
<u>Overige kosten</u>		
Administratie, Telecom en overige beheerskosten	666	2.000
Bestuur, vrijwilligers en representatie	1.950	1.464
Rente en bankkosten	185	203
Reclame en PR	995	923
Algemeen	570	593
Reservering projecten duurzaamheid	2.500	0
	6.866	5.183
TOTAAL LASTEN	87.884	71.734
<u>Besteding giften en sponsoring</u>		
In mindering op investeringen gebracht		3.500
Nog te besteden windmolen		500
		4.000
RESULTAAT	240	3.498

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de (verkoopprijs minus restwaarde) onder aftrek van lineaire afschrijvingen en ontvangen sponsorbijdragen. De afschrijvingspercentages zijn gebaseerd op de verwachte levensduur (zie toelichting Materiele vaste Activa) op pagina 27.

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Toelichting op balansposten

Materiele vaste activa

Het verzekerd bedrag van de bedrijfsgebouwen bedraagt per 1 januari 2021 € 2.010.900 de inventaris en goederen € 187.500. Voor een specificatie en verloop van de activa zie Bijlage 1.

Liquide middelen

In het saldo € 148.349 zijn begrepen vooruitbetalingen voor € 69.926 waarvan de uitgaven in 2021 plaatsvinden. Ook zijn er direct opeisbare verplichtingen van € 26.263 en in het kader van onderhoud en innovatie is er € 37.500 voorzien.

Hieronder een overzicht van de geormerkte middelen:

Stand 31 dec 2020		148.349
<u>Direct besteedbare voorzieningen</u>		
Af: Duurzaamheid	-2.500	
Af: Afwerking baggerstort e.d.	-10.000	
Af: Herstel walkant 1)	-25.000	
		-37.500
<u>Schulden korte termijn</u>		
Af: Subsidie gem. HHW en L'dijk	-49.600	
Af: Vooruitontv. SBB voor 2021	-20.326	
Af: Waarborgsommen huurders	-12.250	
Af: Ov. Kortlopende schulden	-14.013	
		-96.189
Totaal vrije middelen		14.660

1) Van de voorziening `Herstel walkant` zal waarschijnlijk in 2021 ad € 25.000 aangewend worden.

Schulden lange termijn

Dit betreft een aflossingsvrije lening bij de Rabo bank aangegaan per 1 september 2006. De lening mag uitsluitend worden gebruikt voor de financiering van de bedrijfsuitvoering. Als zekerheid dient het pand en de inboedel van de Stichting Veldzorg Oosterdel. Het rente percentage is 2,9% over de periode 1 september 2016 tot en met 31 augustus 2021.

Schulden korte termijn

Door de gemeenten Heerhugowaard en Langedijk zijn in het najaar 2020 subsidiebedragen overgemaakt bestemd voor onderzoek en het herstel van de door de Amerikaanse rivierkreeft aangetaste oevers. De activiteiten behorende bij deze subsidie moet vóór 15 maart 2021 besteed zijn.

- Het ontvangen subsidiebedrag van de gemeente Heerhugowaard bedraagt € 28.000
 - Het ontvangen subsidiebedrag van de gemeente Langedijk bedraagt € 21.600
- Totaal € 49.600

Verwerking van het resultaat

Het bestuur besluit om het resultaat ad € 240 toe te voegen aan de algemene reserves.

Bijlage 1

AFSCHRIJVINGSSTAAT				2020							
	datum aankoop	Aanschaf waarde	Subsidie	Herw. dering / Inruil	Verkrijgings waarde	Afschr %	Balans 1-1-2020	Aankoop Verkoop	Afschrijving	Balans 31-12-2020	Rest-waarde
Grond	2006	150.000			150.000	0	150.000			150.000	150.000
Gebouw en loswal											
Totaal investeringen 2006-2009		1.207.322			1.207.322	0	1.207.322			1.207.322	
af: definitieve subsidie			-1.050.725		-1.050.725	0	-1.050.725			-1.050.725	177.300
bij: herwaardering				20.703	20.703	0	20.703			20.703	
Vliering werk- en opslagruimte	2014	1.552			1.552	10	1.050		140	910	150
Aanlegplaats trekkerschuit	2016	4.235			4.235	10	2.940		384	2.557	400
Koziinen NH-zaal, deuren	2016	14.238	-6.737		7.501	10	5.250		675	4.575	750
Wimpels terras IJsvogel	2017	623	-600		23	0	0		0	0	0
Vernieuwing terras IJsvogel	2017	7.127	-5.285		1.842	0	0		0	0	0
Weidemolen	2019/20	4.258	0		4.258	10		4.258	406	3.852	200
Buitenopslag machines	2020	0			0	10		0	0	0	0
		1.239.355	-1.063.347	20.703	196.711		186.540	4.258	1.605	189.193	178.800
Inventaris gebouw + werkplaats											
Investering	2008	79.822			79.822	8					
Otto, Artifax en overige	2009	37.832			37.832	8	65.877		0	65.877	
af: definitieve subsidie					0		-45.000		0	-45.000	1.000
af: herwaardering					0		-13.827		0	-13.827	
Inruil divers materieel	2014	-6.050			-6.050		-6.050		0	-6.050	
Doeken en pennen	2014	1.200			1.200	33	0		0	0	
Gordijnen, zonneschermen IJsvogel	2017	3.523	-3.500		23	0	0		0	0	
Interflame AED	2018	1.260	-1.000		260		0		0	0	
Website	2018	1.258	-615		643	33	216		212	4	
Vriezer	2019	575			575	20	525		115	410	
8 Terrastafels	2020	980			980	20	0	980	196	784	
		120.400	-5.115	0	115.285		1.741	980	523	2.198	1.000
Vaartuigen											
Langedijker vlet (VZ 2)	2005	9.400			9.400	10	1.700		840	860	1.000
Rij-op rij-af schuit (VZ 1)	2011	18.109		-18.109	0	10	1.500		0	1.500	1.500
Langedijker vlet (VZ 3)	2014	13.000			13.000	20	4.880		2.340	2.540	1.300
Rij-op rij-af schuit (VZ 4)	2016/18	6.904			6.904	20	4.655		1.241	3.414	700
Maaiboot	2019	9.000	-3.500		5.500	20	5.000		920	4.080	900
		56.413	-3.500	-18.109	34.804		17.735	0	5.341	12.394	5.400
Werkmaterieel											
bosmaaiers	2013/14	3.095			3.095	33	0		0	0	0
Wiedeg, acrobat, lichter, cultivator	2014	765			765	33	0		0	0	0
Trekker Steyr	2014	7.502			7.502	33	700		0	700	700
Koolplantmachine	2014	169			169	33	0		0	0	0
Cultivator	2015	800			800	33	0		0	0	0
Rugspuit Horticoop	2015	249			249	33	0		0	0	0
Beregening, messen Meij de Bie	2015	649			649	33	0		0	0	0
Schoffels Sneeboer	2015	410			410	33	0		0	0	0
Kop eg	2016	250			250	33	0		0	0	0
Agria	2016	200			200	33	0		0	0	0
Frontgewichten 7 st a 20 kg	2016	313			313	33	0		0	0	0
Cyclomaaiier	2016	575			575	33	0		0	0	0
Hakselaar	2017	2.000			2.000	33	200		0	200	200
Hogedrukreiniger Karcher	2017	399			399	33	0		0	0	0
2 Accubosmaaiers	2017	3.025			3.025	33	430		130	300	300
Compact 40ks-40-M2 strooier	2017	883			883	33	145		45	100	100
Kubota L1361 DW	2017	18.755			18.755	33	9.755	-8.531	1.224	0	0
Bandhoiier	2018	550			550	33	315		183	132	0
Hooipers	2018	625			625	33	380		208	172	0
Getrokken kraan	2018	1.750			1.750	33	1.115		583	532	0
Ferrari 360met	2019	8.603			8.603	20	6.880		1.561	5.319	800
Hierop in mindering boekwinst Köppl	2019			-4800	-4.800	20	-4.800		-960	-3.840	
Kubota 1361 4WD + maaiiam	2020	19.982		-6792	13.190	20	0	13.190	2.438	10.752	1.000
Diverse nog niet bekend	2020	0			0	20	0	0	0	0	0
		71.549	0	-11.592	59.957		15.120	4.659	5.413	14.366	3.100
TOTAAL GENERAAL		1.637.717	-1.071.962	-8.998	556.757		371.136	9.897	12.881	368.152	338.300

Afschrijvingen worden berekend over (verkrijgingsprijs minus (subsidies -/- restwaarde))